

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 2. Quænam requiruntur, ut promissio valeat & obliget?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

latio: v. g. *Spondes te mihi daturum viginti aureos? spondeo.*

Q. 2. *Quenam requiruntur, ut promissio valeat, & obliget?*

Resp. Ex communi ista. 1. Voluntas se obligandi, ex l. 3. ff. de oblig. & act. nam omnis obligatio, quæ non est ex lege, vel præcepto, oritur ex privata hominis voluntate. Unde non est satis dicere, *promitto me hoc facturum*, si solum intendas significare animi propositum, non autem te obligare: nam simplex propositum est mera voluntas faciendi aliquid, sed absque animo se obligandi. Sufficit tamen voluntas se obligandi virtualis, & implicita, quam habet, qui sciens promissionem obligare, vult promittere, nec habet voluntatem contrariam: nam hoc ipso vult se obligare; qui enim vult causam, vult implicitè effectum, qui ex illa necessariò oritur: sicut qui vult antecedens, vult necessariò consequens. Omnis autem promissio necessariò parit obligationem, si acceptetur. Idem dic etiam si quis ignoret obligationem ex promissione oriri, modò velit facere promissionem veram, qualis ab aliis fieri solet: nam tunc habet voluntatem implicitam se obligandi: sicut Baptizans cum sola intentione faciendi, quod Christiani faciunt, cum Baptizant, habet voluntatem implicitam faciendi Sacramentum, licèt ignoret, quid illud sit.

D d §

2. Re-

2. Requiritur perfecta deliberatio, & advertentia plena ad id, quod agitur. Quia cum hæc obligatio sit onus quoddam, quod voluntariè suscipitur, non debet censi impositum, nisi adsit plenus consensus, qui nequit esse sine plena advertentia sufficiente ad peccatum mortale; & ideò promissio debet etiam esse libera, cum sit actus humanus, quo homo voluntariè, ac liberè se obligat.

3. Ut absit error, & dolus circa substantiam rei, vel causam finalem: alioqui deesset consensus substantialis.

4. Ut sit spontanea: nam si per vim, vel metum sit extorta, non obligat saltem irrevocabiliter, & firmiter, nisi sit jurata, ex c. 6. de *Jurjur.* ibi: *Debitorum ad solvendas usuras, in quibus se obligaverant, cogi non debent. Si vero de ipsarum solutione juraverint, cogendi sunt. Dominum reddere juramentum.* Quia saltem promissio sic facta potest irritari à promittente, qui ob iniuriam acceptam habet jus, ut in priorem statum, ac libertatem restituatur, & ut sic accepta ei restituantur. *Talis obligatio tollitur per coercionem; quia ille, qui vim intulit, hoc meretur, ut ei promissum non servetur:* ait S. Thom. 2. 2. q. 89. a. 7. ad. 3. quod præsertim procedit de promissione gratuita; nam æquitas non patitur, ut quæ ex libertate fiunt, fiant coactè. Ad vim saltem in promissione gratuita, quæ debet esse omnino spontanea, reducitur metus reverentialis, quo quis repugnante voluntate consentit,

sentit, eo quòd non audeat contra dicere; item preces valdè importunæ, quibus res promittitur, vel obtinetur repugnante voluntate, & solùm ad molestiam precum repellendam, quæ aliter sine majore incommodo repelliqueat.

5. Ut sit de relicta, & possibili, nam nemo potest obligari ad rem illicitam, vel impossibilem. Hinc nulla est promissio rei jam promissæ alteri. Valet tamen promissio facta homini de bono minore, licet impeditivo majoris boni, nam minus bonum potest ei magis placere, quàm majus: secus de Deo.

6. Ut ab homine, cui fit, acceptetur. Quia sine utriusque partis consensu nullum est pactum quod l. 3. ff. de pollicit. definitur, *duorum consensus, atque conventio*; & sic nulla obligatio ex eo oritur, l. 1. ff. de pact. Deinde sicut promissio, vel obligatio onerosa tacitam hanc habet conditionem, *si alter vicissim se velit obligare*, quâ sublatâ non obligat: sic etiam gratuita promissio, & donatio, hanc tacitam habet conditionem, *si acceptetur*: qui enim promittit, vel donat, non censetur animum se obligandi habere, donec alter acceptet, & rem sibi gratam fore declaret, cum velit ei gratificari.

Hinc promissio, & donatio non obligant, & semper revocari possunt ante acceptationem. Promissio tamen moraliter durat ut oblata, quamdiu non revocatur, vel ab alio
non

non censetur recusari: unde si illa nondum revocata acceptetur post intervallum temporis, perinde obligabit, ac si statim acceptata fuisset. Idque locum habet in aliis contractibus. Porro juxta multos, ut promissio gratuita, non onerosa, censetur acceptata, regulariter sufficit taciturnitas ejus, cui fit ex reg. jur. 4. in 6. *qui tacet consentire videtur*. Quæ præcipue valet in iis, quæ solum tacentis commodum continent. Regula verò sequens: *Is qui tacet, non fatetur, sed nec utique negare videtur*: procedit in promissionibus onerosis acceptatis.

Excipiuntur pollicitationes, quæ fiunt civitati, vel Ecclesiæ, vel ad pias causas, quamvis enim jura non loquantur expressè nisi de pollicitationibus factis civitati ad restaurandas ruinas, &c. l. 3. & 4. ff. *de pollicit.* tamen id extendunt Doctores ad pollicitationes, & donationes ad pias causas, quia hæc æquiparantur iis, quæ fiunt civitati, si privilegia spectentur, ex l. 18. & 23. cod. *de Sacros. Ecclesiis*. Sed tunc intervenit acceptatio Reip. aut Ecclesiæ, vel leges solum volunt, ut tales promissiones non possint pro libitu revocari, sed semper possint acceptari, & promissum peti.

6. Ut promissio exterius significetur, nam alioqui non posset acceptari. Hinc si sit merè interna non obligat, nisi facta sit Deo, à quo utpote cordium inspectore statim acceptatur, Unde si promissio fiat alicui solum ob Dei honorem

norem, v. g. promitto me Dei amore tali pauperi daturum centum, statim obligat antequam acceptetur à paupere: quia talis promissio censetur esse votum, quod statim obligat, utpote statim acceptatum à Deo.

Q. 3. *An quævis promissio etiam gratuita obligat sub mortali in re gravi?*

Resp. Aff. Ita S. Antonin. Azor, Lessius, Vasq. Sanchez, Reginald. & alii communius.

Prob. quia 1. Pacta omnia obligant: ergo obligant graviter, si materia sit gravis. 2. Promissio acceptata inducit obligationem justitiæ, quæ gravis est in re gravi: nam obligatio justitiæ est ea, quæ parit in altero jus exigendi aliquid: at promissio etiam gratuita hoc parit: promittere enim non est solum affirmare se daturum, vel facturum aliquid, sed est in super se obligare alteri, ideóque jus ei dare ad exigendum, ut patet ex communi sensu. Unde homines queri solent factam sibi esse injuriam, dum violatur promissio acceptata, per quam acquiritur jus ad rem, quod transit ad hæredes: ac proinde gravis est injuria, ideóque mortalis, si violetur jus ad rem gravem promissam. 3. Promissio, quæ fit per formam stipulationis, vel coram notario, & testibus, obligat ex justitiâ, cum det actionem in foro externo, cujus sententia spectat huc, ut suum cuique jus reddatur. Horum autem assisten-

tia